

PO SPALIO VĒLIAVA

LKP ROKIŠKIO RK IR RAJONO DŽDT ORGANAS

Nr. 50 (1688)

1958 m. birželio mėn. 25 d., trečiadienis

Kaina 15 kap.

INFORMACINIS PRANEŠIMAS

Aple Tarybų Sąjungos Komunistų partijos Centro Komiteto Plenumą

1958 m. birželio 17–18 d. įvyko Tarybų Sąjungos Komunistų partijos Centro Komiteto Plenumas.

Plenumas iš klausė ir apsvairstė drg. N. CHRUŠČIOVO pranešimą apie privalomųjų pristatymų ir atlyginimo natūra už MTS darbus panaikinimą, aple naują žemės

ūkio produktų paruošų tvarką, kainas bei sąlygas ir priėmė pagal pranešimą atitinkamą nutarimą

CK Plenumas išrinko drg. drg. N. PODGORŅĄ ir D. POLIANSKĮ kandidatais į TSKP CK Prezidiumo narius.

Rajono žemdirbiai su karštu pritarimu sutiko TSKP CK Plenumo nutarimą

Dar vienas didelis žingsnis

Su dideliu dėmesiu mūsų artelės žemdirbiai svarsto TSKP CK birželio Plenumo nutarimą „Dėl privalomųjų pristatymų ir atlyginimo natūra už MTS darbus panaikinimo, dėl naujos žemės ūkio produktų paruošų tvarkos, kainų ir sąlygų“. Vist kolūkiečiai vieningai pritaria šiam istoriniam dokumentui.

Naujame partijos nularime aiškiai parodytos visos galimybės, įgali-

nančios dar daugiau pagaminti įvairių žemės ūkio produktų.

Per 5 šių metų mėnesius mes pagaminome po 8 cent klautlenos 100 ha arimo. Fermeje dar yra 417 klautlių, ir, jas nupenėjus, 100 ha arimo teks po 40 cent klautlenos.

Žymiai padidintas šiemet pašarinių kultūrų plotas. Jeigu pernai turėjome pasodinę 74 ha bulvių, tai šiemet—100 ha. Tris kartus padidin-

tas pašarinių šakniavaisių bei vienmečių žolių, skirtų žaltam pašarui, plotas.

Nežiūrint į nepalankias gamtos sąlygas, sėjos darbai buvo atlikti greit ir pagal visus agrotechnikos reikalavimus.

Šiais metais parduosime valstybei daugiau grūdų, mėsos ir pieno negu anksčiau. Jeigu pernai turėjome milijoną rublių pajamų, tai šiemet numatome gauti nemažiau pusantro milijono.

Kuo daugiau mes pagaminsime žemės ūkio produktų, tuo daugiau jų gaus darbo žmonės. Naujasis Komunistų partijos nularimas yra dar vienas didelis žingsnis į didįjį tikslą—komunizmą.

dami už partijos ir tarybinės vyriausybės rūpinimąsi kolūkinio kaimo suklestėjimu, nepagalvės jėgų atkakliam ir našiam darbiui.

J. ŠEDYS
M. Melnikaitės vardo kolūkio sąskaitininkas

L. NENIŠKIS
„Artojo“ kolūkio pirmininko pavaduotojas

LAIŠKAI IŠ VISASĄJUNGINĖS ŽEMĖS ŪKIO PARODOS

TARYBŲ LIETUVOS PAVILJONE

Šiais metais Visasąjunginėje žemės ūkio parodoje lankytojai pamatys daug naujų eksponatų, vaizduojančių spartų socializmo šalies ūkio augimą, tarybinių žmonių neišsenkamą kūrybingumą.

Žymiai praturtėjo eksponatai ir Lietuvos TSR paviljonas. Čia eksponuojami „Žalgirio“ staklių gamyklos universalios lrezavimo staklės, „Komunaro“ žemės ūkio mašinų fabriko pašarų smulkintuvas, „Pergalės“ turbinų ga-

myklos turbininiai sturbilai ir kt. Žymiai daugiau eksponatų yra šiemet ir iš lengvosios maisto pramonės, žemės ūkio. Ruošiant paviljoną

M Ū S Ų R A J O N E

SEMINARAS KOLŪKYJE

„Duokiškio“ kolūkyje įvyko rajono pirminių partinių organizacijų sekretorių seminaras, skirtas susipažinti su kolūkio valdybos vykdomomis priemonėmis visapusiškai pakelti artelės visuomeninį ūkį, užtikrinti pasiturinį ir kultūringą kolūkiečių gyvenimą. Pranešimus skaitė kolūkio pirmi-

ninkas drg. Markovas ir agronomas drg. Vėbra.

Apie partinių organizacijų uždavinius kovojant už gausų derlių, už gerą pasėlių plotų priežiūrą kalbėjo LKP rajono komiteto sekretorius drg. Kalačiovas.

Platesnė medžiaga aple seminarą talpinama 2 psl.

V. Tumelis

„Agronomo darbas kolūkyje“

Tokia tema šiomis dienomis Salų žemės ūkio technikumė įvyko agronominio būrelio narių susirinkimas. Pranešimą šiuo klausimu padarė agronomijos III kurso moksleivis Blaževičius. Agronomijos III kurso studentė Motiejūnaitė kalbėjo aple tai, kad kai kurių kolūkių agronomai dar labai pasyvūs savo darbe, neparodo ryžtingumo ir iniciatyvos. Kalbėjusieji pažymėjo, kad iš anksto būsimiesiems specialistams reikia rimtai pagalvoti tai, kaip jie organizuos gamybą kolūkyje.

A. Bilinskas

ANT MOŠKĖNŲ PILIAKALNIO

Tradicinį Joninių vakarą ant Moškėnų piliakalnio organizavo „Pilies“ kolūkio jaunimas. Degančių laužų ir fakelių šviesoje vyko meninės saviveiklos kolektyvų pasirodymas,

linksmas karnavalas. Joninių vakare dalyvavo šimtai kolūkiečių iš apylinkės žemės ūkio artelių, o taip pat svečiai iš Obelių ir Pandėlio rajonų.

K. Jasinskas

Gausų daugiamėčių žolių derlių 540 hektarų plote išaugino Vilkaviškio rajono S. Nėries vardo žemės ūkio artelės kolūkiečiai. Iš hektaro jie gauna vidutiniškai po 18–20 centnerių vitaminingo šieno. Šienaujama kasdien po 130–150 žmonių. Laukuose dirba 20 arklinių šienapūvių. Kolūkiečiai nutarė baigti šienauti per 15 dienų.

Nuotraukoje: ruošiamas vitaminingas šienas S. Nėries vardo kolūkyje. Priešakyje—kolūkiečiai Juozas Šliukaitis (kairėje) ir Juozas Jaruševičius, kurie įvykdo iki dviejų normų per dieną. M. Ogajaus (ELTA) nuotr.

kitą ūkio šaką. To dėka lankytojas dabar gali sužinoti, kad pernai Lietuva užėmė šalyje pirmąją vietą pagal pramonės produkcijos gamybos augimą bei planą įvykdymą, trečiąją vietą—pagal pieno primelžimą šimtui hektarų žemės naudmenų, ketvirtąją vietą—pagal žuvis sugavimą, linų pluošto gamybą ir t. t. Stenduose pasakojama apie priešakinius ūkių darbo būdus. Štai, pavyzdžiui, stendai, skirti pašarų gamybos respublikoje problemai nušviesiti. Čia nurodoma, kad pašarinės kultūros Lietuvoje užima 35,4 procento visų pasėlių ploto. Grela—duomenys apie tai, kokius plotus užima daugiametės bei vienametės žolės, pašariniai šakniavaisiai, kiek pasėjama kukurūzų, pašarinių augalų pūdymuose, kiek yra kultūrinių ganyklų ir t. t. Toliau, atskirų ūkių pavyzdžiu aiškinami pašarinių augalų kultūrav-

mo būdai. Pavyzdžiui, panaudojant Kėdainių rajono „Tarybinio krašto“ kolūkio patyrimą, nurodoma kaip galima gauti gausų daugiamėčių žolių sėklos derlių, Radviliškio rajono „Aukštinės varpos“ kolūkio pavyzdžiu—kaip įrengti, prižiūrėti bei naudoti kultūrinės ganyklas.

Parodos lankytojai sužino, kad pieno galvijinkystė mūsų respublikoje yra pagrindinė gyvulininkystės šaka, kad pernai šimtui hektarų žemės naudmenų gauta po 319 centnerių pieno, o iš karvės primelžiama vidutiniškai po 2.069 kilogramus pieno ir pan.

Gana plačiai panaudoti šiemet ir mokslinio tyrimo įstaigų duomenys. Imkime, pavyzdžiui, linininkystės stendus. Čia pirmiausia pasakojama apie linų ūkio išvystymą respublikoje, parodomai pirmaujančių linų auginojų pastieimai. Po to patvirtinant (Nukelta į 2 psl.)

SAŽININGAS KOLŪKIEČIŲ DARBAS IR STIPRI PAŠARŲ BAZĒ

— VISŲ DARBU SĒKMINGUMA NULEMIA ŽMOGUS, —

pasakē „Duokišķio“ kolūktā pirminīnīks drg. Markovas īvykustīme rajono parītnīū organīzīcījū sekretorīū semināre.

Šīoje srītyje artelēs valdyba nuveikē tikrai didelē darba. Kolūktis buvo alsīlīkēs: blōgai īšdirbtīa zemē davē mēnkā derlīū, trūko pašarū, gyvultīnkystēs produktū gamybā buvo galīma skaitīuotī kilogramais. Kur rasti teīsingā kelīā, pačīā gerīasīā īšeitī ī šīsūsdarīusīos padēties ī. Šīs klausīmas nedavē ramybės visai kolūktā valdybai, jos pīrminīkui drg. Markovī.

— Su žmonēmīs reīkīa dirbtī, tik su žmonēmīs... — vīenas sau tyliāi kartōjō pīrminīnkas. — Ar nebus čīa

pals teīsingīasīas keīlīas?

Neapsīrīko drg. Markovas, neapsīrīko īr artelēs valdyba, kurī nuo pat pīrmos dīenos pagrīndīnīj savo dēmesī atkreīpē ī tikruosīos vīsu žemēs ūktā produktū gamītojus — kolūktēčīus.

— Mūsū žemdirbtīai — puīkus žmonēs. Reīkīa tik mokētī juos suprastī, vadovautī jīems. Tīngīnīū īr nēnaudētīū mažu mā, — kalbējō drg. Markovas valdybos posēdyje.

O neuzīlgo pasīmatē īr pīrīeījī naujosīos valdybos darbo rezultātā. Į vadovaujānčīas pareīgas buvo paskīrītī sažīnīngīasī, didelēj autōrītētā turī kolūktēčīai. Ypač didelēj dēmesī val-

dyba skyrē brīgadīnīkū parīnkīmī, jū darbo kontrolē. Valdybos nārīai īr pīrminīnīks prīeījo vīenīngos nuomōnēs: svarbu nuolāī stīprītītī brīgadīnīkū autōrītētā, mokytī juos kasdīenīnīlamē darbē.

Kadā kolūktēčīai pamalē, jōg naujōjī artelēs valdyba nuošīrdžīat īr sažīnīngīai sprēndžīa vīsus ūktā klausīmus, jīe ī tai atsakē savo atsīdāvusīū darbu. Reīkātāī „Duokišķio“ kolūkyje gerējō ne dīenoms, bet valādomīs. Tīngīnīū īr nēnaudētīū nīurzgējīmas negalējō nustabdytī bendro kolūktēčīū darbo ryžīo. Iškīlo vīsa eīlē puīktī kolūktīnēs gamybos organīzatorīū, darbo pīrīmūnū: ī brīgādos brīgadīnīnkas drg. Šukys Jonas, kīautlīū augīntōjā drg. Vīlēnīškytē Aldona, agronomas drg. Vēbra īr daug kīlū.

„ŽALGIRO“ kolūktā antrōs jungtīnēs brīgādos pīeno vėžīkā Stāsīj Balāsīj mēs sūtīkōmē begrīžīanīj īš pīeno prīēmīmo punkto.

— Daug pīeno štāndīen nuvėžētē? — uzklāustīmē.

— Gerlāu īr nekīlāuskītē, gēda sakytī... Štāndīen īš 31 karvēs pīrīmelžīta tik 146 lītīrai pīeno.

Mūsū pašnekovas tōllāu juokāudāmas prīdurīa, kad laikānī tokīj pat kīekī ožkū, bātū gaunāma nedāug mažīāu pīeno.

— Vargū ar pavīkys īvykdytī prīsītīmus sōcīalīstīnīus īspīrēgojīmus, — susīrūpīnēs kalbā Balāsīs.

Žalgrīečīal šīemet īspīrēgojō īš kīekvīenos karvēs pīrīmelžīlī nēmažīāu 2000 lītīrū pīeno. Po kēlīū dīenū bus susumūojāmī pīrīmojō pusmēčīto rezultātā. O jīe, reīkīa pasakytī, dar lābāī mēnkī. Nēpīnīnāīs duomēnīmīs per pusmētī īš karvēs bus pīrīmelžīta tik aptē 600 lītīrū pīeno.

— Karvēs rīšāmē daugīamētēsē žolēsē, o pīeno vīs nēra, — aīškīnā sākātīybos darbotōjāī. — Patys nēzīnomē, ko trūkstā.

O trūkstā daug ko. Vīsu pīrīmasīā — gerōs īr rūpēstīngos prīeīžīlūs.

Netolī kolūktā kontōros mažāmē daugīamētēčīū žolīū skīpēlyjē prīrīstōs antrōs brīgādos karvēs. Karvēs perkēllā kerdžīus Petras Juškēvīčīus. Jam uz tātī mokāmā kas mēnesī 300

— Be stiprios pašarų bazės nepakelsime kolūktio ekonomikos, —

šīta pagrīndīnīj žemēs ūktā artelēs gamybos dēsnīj teīsingāī suprātō duokīšķīečīai. Valdyba ryžīngāī dējō vīsas pašāngas īšplētī daugīamētēčīū žolīū, pašarīnīū šaknīavāīstū bēī bulvīū plotus. Reīkējō nugālētī daug kīlūčīū gaunānt sēklī, parēnkānt joms tīnkāmā žemē. Dar prāējusīas mēlās kolūktis tētūrējō vos 13 ha sēklīnīj skīlypā, apsētā daugīamētēmīs žolēmīs, gī dabar šīs skāčīus īšāugo īkī 84 ha. Drāštāī „Duokišķio“ kolūktā žemdirbtīai īgyvendīnā naujōves, kurīū daugēlīs dar bījosī. Štāī jau šīas mēlās čīa apsēlā 20 ha plotas vėrtīngā kultūra — barkūnu.

— Barkūno pasēlīū plotus mēs padīdīnīsmē īkī 100 ha, — kalbā kolūktā agronomas drg. Vēbra. — Tātī dirvos atžvīlgtī nēreīkī kultūra, o rezultātus dūdā gerūs. Naudojānt sīlosū, galīma gautī 300 cētī žāllosīos masēs īš ha. Bē tō, barkūnā mēs naudōsīmē īr žālājāī trāšātī.

Metāī īš mētū „Duokīšķīo“ žemēs ūktā ar-

telēs žemdirbtīai dīdīnā kukurūzū pasēlīū plotus. Čīa nēmažā īndēlī šīas mēlās īdējō īr šēfāt — rajkōopsājūngos darbotōjū kolektīvas, pasodīnēs kolūkyjē 5,8 ha kukurūzū.

Įvairlāusīas, bēt teīsingāīs kēlāsī duokīšķīečīai kāupīa savo kolūkyjē stīprīā pašarū bāzē. Štāndīen dar nēdīdētī, bēt jau apčīuopāmī jū darbo rezultātāī rōdō, kad kolūktis turī savo aīškīā atēlēs perspektyvā. Aptējā nēbījō kalbētī nēī pīrminīnkas drg. Markovas, nēī agronomas drg. Vēbra, nēī kīekvīenas kolūktēlīs.

— Kadā mēs turēsīmē 400 ha daugīamētēčīū žolīū, kadā mūsū pīevos bus sukultūrītōs, pašarū bāzēs klāusīmas īšsīsprēs. O tātī yā pačīū artīmasīū mētū uzdavīnys, īr jau dabar mēs ruošīamē vīsas sājūgas jō sēkmingām īvykdymū, — kalbā artelēs pīrminīnkas drg. Markovas.

Duokīšķīečīams užtēks ryžīto īgyvendītī užsībūrētūs pīanus.

Įsipareigojimai pavojuje, drg. Tamošaiti!

rublīū, 60 darbdīenīū īr 2 proc. pīrīmelžīlo pīeno. Atlygtīnīmas nēblōgas, atrodō reīkētū īr dīrbtī gerāī.

— Aš žīnāu tik vīenā — tātī perkeltī karvēs, — atškīnā Juškēvīčīus.

— O kur štāndīen kēlītē karvēs? — matydāmī, kad īkī 3—5 karvēs dar yā nēnuēstōs žolēs plotelīs, uzklāustīamē.

— Vėl atgāī j tātī pačīā vīelā, kur buvo vāīkar, — pāsīgrīstā atsakymas.

Panašītāī kalbā īr melžējōs.

— Mūsū darbas — tīktāī pamēlžītī, — sakō jos.

Ar nēgerīāu bātū padarytī tāīp, kad pačīos melžējōs nē īkī melžūtū karvēs, bēt īr jās prīžīūrētū. Bē tō, karvēs galīma bātū rīštī māžsnēmīs grupēmīs.

Vasara jau īpusējō. Tātāī nēī kolūktā valdybos, nēī jos pīrīnīnkō Tamošāīčīo nējādī-

na, kad īš karvēs per dīenā gaunāma vos 5—7 lītīrai pīeno, o nēmažā dalīs karvīū dar īr tō nedūdā.

Tātī faktas. Pīrminīnkas Tamošāītīs rēlāī kadā atsīlānkō pas melžējas, rēlāī tārīasī su jōmīs.

Norīnt īvykdytī sōcīalīstīnīus īspīrēgojīmus, dar galīma nēmažā pasēktī. Kolūkyjē yā nēmažā daugīamētēčīū žolīū, īr jū dalī galīma paskīrtī karvēmīs rīštī. Kolūkyjē pasētā īkī 40 ha vīenmētēčīū žolīū, ko, žīnomā, yā per mažā. Jōms sētī reīktā pīnaudotī pūdymus, kurēs šīuo mētū dar yā nēuzīmtī.

Žalgrīečīal īspīrēgojīmus žlūgdō. Pīrīmojī īšeītīs yā karvēmīs skīrtī kuo geresnēs ganyklas, jās šerīlī papīldomāī žālīuojū pašarū, īr — kad gyvulīus prīžīūrētū vīenas šēlīmīnīnkas, o nē du.

V. Dījokas

GAMINA ŽAIGINIUS

„Tarybų Lietuvos“ kolūkyjē šīenas, o tāīp vasarōjus bus dīžīovīnāmas tik žāīgīnīuose. Kolūktīs bē nupīrkītī īš Rokīškīo mīškū ūktā 320 porū žāīgīnīū gamīnā

V. Valnīus

raktas visapusiškam kolūkinės gamybos išvystymui

Du rezultatai

„Pīlēs“ kolūktā žemdirbtīai, kīekvīenas savo pasodybīnīamē skīpēlyjē, augīnā po 10 arū kukurūzū, cukrīnīū īr pašarīnīū runkelīū. Daugēlīs šīs kultūras nē tīk kad gerāī pasējō, bēt īr pavīzdingāī prīžīūrī.

Nė vienos piktžolės

Kolūktētē Josē Jāsūtīnēnē mēlāī sulīnkā mums parōdytī jos augīnamus kukurūzus.

Jāū īš tōlo mēs pamātōmē tamstīmīs egīlātēmīs apsodīntāmē žemēs skīpēlyjē žālīuojānčīus jāunūs kukurūzū daīgēlus. Juosē īr su padīdīnāmūjū stīklū nerasī jokīs pīktžolēs.

— Pīktžolēs — pīkčīasīas kukurūzū prīeīšas, tōdēī nēspēs jos īšdygtī, kāī tuojāū īšraunū, — kalbā Jāsūtīnēnē.

Žīūrī j šīj kukurūzū lēukelīj, īr vīenas sau pagālvojī, kīek darbo īr šīrdīs īdēdā šī motērīs j bendrāīj kolūktā reīkātā.

Tātī mēsa, pīenas, —

— sakō Petras Valīukōnīs, rōdydamas jō augīnamus kukurūzus īr cukrīnīus runkelīus. Lygtīmīs eīlēmīs žālīuoja kukurūzāī, skīlēsdamī jāū po trēčīā lapelī. Pīktžolīū Valīukōnīs īrgī lābāī nēmēgstā īr bē pasīgāilējīmo jās natīkīnā.

— Penkīs šīmtūs centnerīū žāllosīos masēs, skāičīuojānt īš vīeno ha, īšaugīnīsū, — palydēdamas mus pasakē Valīukōnīs.

Čia mano, o čia kolūktio

Užsukomē pas kolūktēj Pōvīlā Matīukā. Šālta klēmō matōsī māžas žemēs skīpēlīs, īš kurīo īšdīdžīat kyšō gerokāī pāaugē usnys. Netolīesē pamātōmē gražīalī nurāvētūs šaknīavāīstūs.

— Kas čīa augā? — klāustāmē Matīuko.

— Čīa māno pašarīnīalī šaknīavāīstāī, o tuos augīnū kolūktīalī, — atsakō Matīukas.

Mēs galīmē prīdurītī, kad īš kolūktīalī augīnamū šaknīavāīstū nāudā bus mažā. Nēmīnītī dauglāu tō, kad jīe apaugē žolē, lābāī blōgāī atlīktas īr žemēs įdīrbīmas. Dīrvojē tokīe grumstāī, j kurīuos, kāīp (Nukelntā j 3 psl.)

UZBEKIJOS TSR. Respublikos kolūkinuose ir tarybinuose ūkiuose prasidėjo grūdinių kultūrų nuėmimas. Taškento srities „Dalverzin“ Nr. 1 tarybinio ūkio darbininkai gavo po 15 cētī kvēčīū īš hektarō. Jīe īspīrēgojō mīmtī derlīū suglāustāīs termināīs.

Nuotrāukōjē: derlīaus nuēmīmas savāīgīū kombāīnū „Dalverzin“ Nr. 1 tarybīnīamē ūkyjē.

K. Razykovo (TASS) nuotr.

TARYBŲ LIETUVOS PAVILJONE

(Atkelntā īš 1 psl.)

Pīrīmūnū tālkytus būdus, pateīklāmā eīlē mokstīnīo tyrīmo īstāīgū darytū bāndymū prīeīšēlīū parīnkīmo, žemēs pašarū bāzēs bēī trēšīmo, īnīū sējōs, pasēlīū prīeīžīlūs bēī derlīaus nuēmīmo laikō, pīrīnīo apdīrbīmo, rūšīavīmo klāusīmāīs. Štāīs štēndāīs domīsī nē vīen kolūktēčīalī — īnīū augīntōjāī, bēt īr žemēs ūktā spēcīalīstāī.

Mūsū pavīljōno štēnduose, vīetoj ankstēsīmās mēlās būvusīū nuotrāukū, pānaudotī origīnālūs plakātāī. Tātī žymīalī pagyvīno ekspozīcīā, padarē jā daug spalvīngēs, īvāīresnē.

Aptē mīškō nūsāusīnīmā, vandens paukščīū vėīsmā, žuvīs sugāvīmā vīdāus vandenyse, Baltījos jūrōjē īr Allāntō vāndenyne pasākōjō origīnālūs profesōrīaus

Ušīnsko vītrāžīnīalī īr profesōrīaus Strolīo kērāmīkīnīalī makētāī.

Pavīljōno lānkylōjāī ypač domīsī dvīejū vaīzdū vėīdrodīnē dīagramā. Jos pīrīmajāmē pavēīkslē vaīzdūojāmōs sāsūnītīnos pēīkēs, o antrājāmē tā patī vīetovē, tik jāū nūsāusīntā, sukultūrīnīlā, su Līetuvos juodmārgīū galvījū bāndā naujāī jrengtōjē ganyklōjē.

Pāsūtīnējē — lāudīs kūrīybos sālējē vīšādā daug žmōnīū. Vīslī jīe lābāī domīsī līetuvīū mēlštūrī darbāīs — mēdžīo drožīnīalīs, kerāmīkā, gīntarō, odos dīrbīnīalīs, tautīnīalīs rāštāīs pēpīnītāīs audīntāīs, juostōmīs, puīktāīs tautīnīalīs drabūžlāīs.

J. ASTIKIS
VŽOP Līetuvos TSR
pavīljōno dīrēktōrīus

Pastaruju metu prekybinės organizacijos gavę Vilniaus „Vienybės“ artelės vaikų žaislų fabriko produkcijos. Nauja įmonė gamina daugiau kaip 20 rūšių lėlių ir kitų žaislų. Kiekvieną mėnesį čia bus pagaminama apie šešisdešimt tūkstančių žaislų.

Nuotraukoje: pirmaujanti lėlių cecho darbininkė V. Vaglienė.

L. Šaičio (ELTA) nuotr.

„Ligo, ligo...“

Joninės — didelė šventė broliškoje Latvijoje. Jų išvakarėse ligi ankstaus ryto nutyla skambios dainos, muzika, deginamos šventiškos ugnys. Štai tokia šventė kaip tik ir buvo švenčiama praėjusį pirmą dieną. Rokiškėčius saviveiklininkus į šią šventę, vadinamą „Ligo“, pastkvietė Latvijos TSR Krustpilio rajono saviveiklininkai.

...Aukštai iškilusios skarotų eglė viršūnės. Štos miškų karalienės ir kiti medžiai bei krūmokšniai, tankiai apaugę aukšią mėlynuojančio ežero skardį. Ant jo, tankių eglė prieglobstyje — puiki atkštė. Raudonuoja didelė estrada saviveiklininkų pasirodymams. Čia krustpiltiečiai švenčia „Ligo“.

Dangų gaubta vakaro sutemos. Tarp žalios lapijos šmėkščioja įvairiaspalviai mūsų saviveiklininkų tautiniai drabužiai, sumirga skatsčiai raudoni latvaičių sijonai. Saviveiklininkai ruošiasi pasirodymui. Šventė prasideda. Rokiškėčius šiltai pasvei-

kina Krustpilio saviveiklininkų atslova, tuo pačiu krustpiltiečius saviveiklininkus ir šventės dalyvius sveikina mūsų atslova.

Karštai plojimais publika pasilinka estradoje pastrodičius Rokiškio vietinio ūkio valdybos choro dalyvius, kultūros namų šokėjus, „Atžalyno“ kolūkio kaimo kapelos muzikantus. Vienas po kito saviveiklininkai atlieka savo programos numerius. Draugai latviai po programos numerų išpildymo apdovanoja mūsų saviveiklininkus gėlėmis.

Pastrodo šeiminkai. Su žaltais paparčiais, klevų lapų vainikais jie išbėga į žaltą veją. Daina apie džiugią šventę „Ligo“, įvairiais žaidimais, šokiais jie pradeda savo pasirodymą.

...Greitai praskrieja šventiškos valandėlių linksmų, nuosirdžių draugų būry. Rokiškėčiai ilgai nepamirš pūtiklos šventės „Ligo“ ir nekantriai lauks atvykstant savo naujųjų draugų liepos mėnesį.

S. Daugaltė

TIESIU TAIKYMU

Vienintelė galimybė

Kamajų vartotojų kooperatyvo vadovai mažai dėmesio kreipia į gyventojų aprūpinimą kasdieninio poreikio prekiomis. Netgi žibalo nusipirkti čia negausi. (Faktas).

— Kodėl tu šitaip su bido nu miegoti atsigulei?

— Gal būt, vel prisisapnuos žibalas kooperatyve...

Du rezultatai

(Atkelta iš 2 psl.)

liaudis sako, pats velnias ragus nusilaužtų. Kleme guli ravėtuvas, kuriuo savo asmeninį daržą Matiukas nuravėjo, o kolūkio patiko.

Tai bent ravėtojos

Kolūkiečiai Antanas ir Juozas Grižai, matydami, kad šakniavaisius baigia užgožti piktžolės, surado naują ravėjimo būdą. Ravėjimą jie atlieka visat nepanaudodami rankų darbo. Jie į lauką išleido virš dešimties vėstų, porą paršelių ir paliko juos laisvėje. O paukščių ar gyvulio protas žinomas visiems: jie rauna ne tik žolę, bet ir šakniavaisių daigelius. Vienas paršelis pastrodo dar gudresnis. Jis labai atidžiai su savo mažu snukučiu ieško šakniavaisių lapelių ir, suradęs juos, su

visomis žemėmis patenkintas suėda.

Praeiš diena, kita ir čia neliks ne tik jokios žolės, bet ir nė vieno šakniavaisio lapelio.

Kažin kokia kolūkio valdybos nuomonė dėl šios „naujovės.“?

Mes paėmėme tik keletą pavyzdžių. Bet iš jų aiškiai matosi, kad tie kolūkiečiai, kurie sąžiningai prižiūri pasėlius, tikrai išaugins gausų derlių. O tie, kurie žiūri pro pirštus, galvodami, kad kukurūzai ar šakniavaisiai užaugs palikti likimo valiai — labai klįsta.

— Kaip pasėlius prižiūrėti, tokį ir derlių turėsi, — sakolaudies posakis. Tai gerai įsįsąmoninti turi ir Matiukas, ir Grižai, ir vist tie, pas kuriuos pasėlių nestmato iš po piktžolių.

V. Dūdėnas

Kadrų paruošimas lietuviškajai kinematografijai

Visasąjunginiame valstybiniame kinematografijos institute Maskvoje ir Leningrado kino in-

žinterių institute ruošiami nacionaliniai kadrai tarybinų respublikų ir liaudies demokratijos šalių kinematografijai. Pastaraisiais metais čia įsigijo specialybę 11 kinematografijos darbuotojų. Sėkmingai darbuojasi Lietuvos kino studijoje buvusių Visasąjunginio kinematografijos instituto auklėtiniai V. Žalakevičius, V. Mikalauskas, V. Dabašiuskas, J. Gričius ir kiti. Lietuvos TSR Kultūros ministerija paskelbė apie dokumentų priėmimą iš asmenų, norinčių studijuoti kino meną. (ELTA).

Vilniuje, Valstybiniame dailės muziejuje atidaryta didelė 16 — 19 amž. taikomiosios dailės paroda. Joje yra 425 eksponatai. Jų tarpe — gobelenai ir kilimai, šilko audiniai ir siuvinėjimai auksu bei sidabru, kristolio, stiklo ir metalo dirbiniai, keramika, baldai. Parodoje išstatyti eksponatai yra iš įvairiausių kraštų — Rusijos, Anglijos, Prancūzijos, Čekijos, Flandrijos, Vokietijos, Italijos, Lenkijos, Lietuvos. Vertingi yra Flamanų ir Lietuvos 17—18 amžių gobelenai. Daugumas jų ilgą laiką buvo laikomi Vilniaus katedroje ir per šimtmečius dėl blogo laikymo apgedo. Tarybiniais metais juos perėmė Vilniaus Valstybinis dailės muziejus. Valstybinio Ermitažo Leningrado specialistų padedami, muziejaus darbuotojai juos konservavo, restauravo. Taip pat eksponuojami pernai iš Maskvos muziejų gauti feodalinės Lietuvos audiniai ir stiklo dirbiniai. Tokio masto paroda Lietuvos taikomiosios dailės istorijoje yra pirmoji.

Nuotraukoje: lankytojai apžiūri 18 amž. pradžioje Briuselyje išaustą 24 kvadratinėjų metrų gobeleną „Vadų kavalkadą“.

A. Baryso (ELTA) nuotr.

Mūsų medžiagos pėdsakais

„Garantija... dviems dienoms“

Rokiškio rajono vietinio ūkio valdybos kadrų Inspektorius drg. Troštašenkovas pranešė, kad tokio pavadinimo straipsnyje iškelti faktai pasitvirtina. Laik-

rodžių remonto dirbtuvės vedėjas Snelnikovas įspėtas taisyti laikrodžius tik pagal kalnoraštyje nustatytas kalnas.

Jurgio Apynėlio rytas

Batų dar ilgiau — iš pat ryto jau pamiegojęs Jurgis sugadino nuotaiką, Apynėlis, bet kaimyno šuns lojimas — prakošė Jurgis pro dantis. — Milicijon reikėtų tokias išvedė jį iš kantrybės. Zvilgterejo į apgavikes.

Ir čia Jurgis pagygiai pusė devynių. Vadinasi, pieno produktų krautuvė telefonu, kad būtų atidaryta. Pasičiūpęs šotėlį, Jurgis ateitų pasidomėti nuskubėjo į ją Parduotuvės durys iš atvertos. Prie prekystalio žiovavo asmenybė baltu cha-

latu. — Du litrus, — trumpai pareiškė Jurgis, ištiesdamas šotėlį.

— Ko? — paklausė baltoji asmenybė.

— Pieno.

— Nebūna pas mus iš ryto pieno. Aišku? Nueik, balandėli, prie Respublikos gatvės kampo. Ten visuomet gausi. Net nuo šeštos valandos ryto jau stovi moterėlės.

— ...Prašom, ponuli, pas mane. Svežias, tik šio ryto...

— Tai, sakai, svežias? — su nepasitikėjimu suniurzgėjo Jurgis, žiūrėdamas į įtartinos švaros balzganą skystį, kuris teliuskavosi įtartinis švaros bidone.

— Svežias, ponuli! Va gi, dar šiltas. — Nepatogu buvo Jurgiui kisti savo pirštą į pieną. Pasičiūpęs du litrus ir parejo namo. Jau pirmasis gurkšnį patvirtino Jurgio įtarimą — pienas buvo „krištytas“ vandeniu.

— Ak, jās, ar neisite iš čia! — treptelėjęs koja suriko Jurgis. — Matai gi, koks atsirado. O akmenų nenori? — išgirdo Jurgis iš arčiau stovėjusio riestanoso. Suprato Jurgis, kad ne visi rokiškėčiai jaudinasi dėl besibastančių po miestą vaikėzų elgesio. Nebepaskambino Jurgis į miliciją. Kol jis čia kariavo prie telefono, laikpirstą į pieną. Pasičiūpęs du litrus ir parejo namo. Jau pirmasis gurkšnį patvirtino Jurgio įtarimą — pienas buvo „krištytas“ vandeniu. Išsivaikščiojusios.

NENAUDINGA ŽOLĖ

„Pilies“ kolūkyje pas savo senelę Soliją Balovienę gyvena Genė Pugžlytė, mergina pačiame jėgų žydėjime. Tačiau tuo tarpu, kai senelė, anginant kolūkiui 6 arus kukurūzų, eina ją prižiūrėti, Genė „prižiūri“ pati save. Juk vaicare bus šokiai, reikia taupyti jėgas. Be to, nuo darbo rankos lieka juodos. (Faktas).

Šitame kieme atsirado nenaudinga žolė...

Plečiamas „Syriaus“ fabrikas

KLAIPĒDA. (ELTA). „Syriaus“ elektros elementų fabrike prieš metus buvo gaminamos tik baterijos ir elemental kišeniniams žibintuvėliams. Pastaruoju metu pradėtos gaminti sausos anodinės ir katodinės baterijos radijo imtuvams, elemental „Krištolas“ klausos aparatams. Sėkmingai išsavinama mikroelementų gamyba. Šiomet fabrike bus pagaminti ir pirmieji puslaidininkiniai lygintuvai, skirti baterinių radijo aparatų maitinimui.

Pradėtas įgyvendinti fabriko rekonstrukcijos ir išplėtimo projektas, įmonė aprūpinama naujais įrengimais.

„Syriaus“ fabriko galtingumas šiais metais išaugs 4 kartus, dvigubai padidės darbininkų skaičius. Neseniai

naujas, erdvas patalpas perskėlė antrasis fabriko cechas, kuriame dabar gaminami elemental klausos aparatams. Iki metų pabaigos cechus pagamins apie 1 milijoną tokių elementų.

Uniformos moksleiviams

PANEVĖŽYS. Nuo „Nevežio“ fabriko siuvimo konvejerių nuimtas pirmasis šimtas vidurinių mokyklų moksleiviams-berniukams pasiūtų uniformos kostiumų.

Iki naujųjų mokslo metų pradžios fabriko kolektyvas pasius daugiau kaip 17 000, o iki metų pabaigos — 47 000 tokių uniformos kostiumų. (ELTA).

Nidos „Pasieniečio“ artelės žvejai kasmet pagauna dešimtis tonų ungurių. Šiomet šios vertingos žuvies žūklės sezoną sėkmingai pradėjo šešios artelės grandys. Ungurių žūklės meistrai Mikas ir Vilius Kalviai kasdien į krantą pristato po 60—70 kilogramų ungurių.

Nuotraukoj: žvejai V. Kalvis ir M. Pugelis ungurių žūklės metu.

V. Rupšlaukis (ELTA) nuotr.

Demokratinėje Vokietijoje

(Tęsinys. Pradž. Nr. 48, Nr. 49)

Ramybės prieglobstyje

Prie lmo upės išsidėstęs Veimaro miestas — vienas seniausių vokiečių kultūros centrų. Daugelyje namų čia dabar įrengti muziejai. Veimare gyvena ir dirbo įžymūs poetai — Getė, Šileris, Vilandas, Herderis. Devynis kūrybinio darbo metus čia praleido Johanas Sebastianas Bachas. Taip pat čia gyvena visa eilė kitų pasaulinio maso menininkų.

Slauros, senos architektūros gatvės, seni žibintai — visa tai šandien primena praėjusią šimtmėčių epochą. Getės name-muziejuje irgi viskas sutvarkyta taip, kaip buvo jam gyvam esant. Kambartuose stovi poeto mėgstami paprastai baldai. Čia randasi apie 20 tūkstančių jo surinktų įvairiausių senovinių skulptūrų, apie 18 tūkstančių mineralinių akmenų. Jo asmeninėje bibliotekoje buvo apie 5 tūkstančius knygų. Mirdamas Getė viską paaukojo miestui.

Miestas pasižymi ramumu. Jame visą laiką beveik nebuvo leidžiama statyti pramonės įmonių. Ir dabar čia prisilaikoma šių senų tradicijų.

Veimare veikia 18 vaikų darželių, 5 lopšeliai. Mūsų aplankytame viename darželyje ne lauktus svečius sutiko rimti, smalsūs vaikiški žvilgsniai. Bet praėjo

viena minutė, ir mes jau jautėmės kaip seni pažįstami. Vaikai rodė savo žaislus, apžiūrėjo padovanotus Vilniaus, Kauno, Trakų vaizdus. Darželyje auklėjamas darbas, poilsis bei visa tvarka primena mūsų darželių darbą. Daugla vaikės motinos, turinčios 4 ir daugiau vaikų, už išlaikymą nemoka. Darželyje vaikai gauna lik pietus. Vedėja Siastara Sol apdovanojo mus antrašais ir, patenkintų vaikų klegesio lydimi, palikome šį linksimą mažųjų piliečių kampilį.

Mirties stovykloje

Nespėjo išnykti gražūs senojo Veimaro ir jo apylinkių vaizdai, kai autobusas, pakilęs į Elersbergo kalną, sustojo prie buvusios, visame pasaulyje pagarsėjusios hitlerinės Buchenvaldo koncentracijos stovyklos vartų. Virš jų senovinėmis raidėmis užrašyta: „Recht oder

nicht, aber mein Vaterland“ (Tiesiogai ar ne-tiesiogai — mano tėvynė!). Prisdengę šiuo aforizmu, fašistiniai galvažudžiai stovyklos krematoriumiaus pečiuose sudegino apie 60 tūkstančių žmonių.

— Tai vokiečių praeities gėdos dėmė, — susijaudinęs pasakoja gidas. — Tokių stovyklų Europoje fašistai buvo įsirengę beveik 300. Jose žuvo apie 11 milijonų žmonių! Jie primena ir mūsų krašte slautėjusius fašistinius barbarus, primena Pirmąjį ir Antrąjį pasaulinius karus bei kitas žudynių vietas.

Buchenvaldo mirties stovykla užėmė 76 hektarų plotą. Aptinkul buvo nutiesta trijų eilių spygliuota aukštos įtampos elektros vieta. Kas 100—150 metrų stovėjo bokštai, kuriuose prie kulkosvaidžių budėjo esesininkai. Iš čia gyvas niekas nepabėgo.

Buvusioje Buchenvaldo koncentracijos stovykloje.

GYVENTOJŲ SURAŠYMAS

TSRS Ministrų Tarybos nutarimu 1959 metų sausio 15 d. įvyks Tarybų Sąjungos gyventojų surašymas. Lietuvos TSR Statistikos valdybos viršininkas drg. Borisas Dubasovas „Eltos“ korespondentui pasakojo:

— Gyventojų surašymas — tai didelis ir sudėtingas valstybinis darbas. Jis pravedamas reikalingai. Iki revoliucinėje Rusijoje per visą jos istoriją buvo praveistas tik vienas gyventojų surašymas — 1897 metais. Šis gyventojų surašymas yra pirmasis taip pat Lietuvos gyventojų surašymas, kadangi tuo laiku Lietuva buvo carinės Rusijos teritorijoje.

1959 metų sausio 15 d. gyventojų surašymas bus ketvirtasis iš eilės tarybinės valdžios metais. Pirmasis visuotinis gyventojų surašymas Tarybų Sąjungoje V. I. Lenino iniciatyva buvo praveistas 1920 metais. Šio surašymo medžiaga buvo panaudota sudarant vieną Tarybų Sąjungos laikinosios valdžios kultūrinės statybos valstybinį planą. 1926 metais buvo praveistas antrasis Visasąjunginis gyventojų surašymas. Remiantis šio surašymo medžiaga, buvo sudarytas pirmasis socialistinės statybos penkmečio planas. Trečiasis Visasąjunginis gyventojų surašymas buvo praveistas 1939 metais. Per tą laikotarpį mūsų šalyje įvyko dideli pasikeitimai. TSRS tapo aukščiau išvystyta pramonės ir žemės ūkio šalimi.

Buržuazinės valdžios metais Lietuvoje 1923 metais buvo praveistas antrasis iš eilės gyventojų surašymas. Reikia pasakyti, kad šis surašymas neduoda pilno vaizdo apie Lietuvos gyventojų skaičių, jų sudėtį, kadangi trūksta duomenų apie Klaipėdos ir Vilniaus kraštų gyventojus. Tačiau, nors ir nepilnais duomenimis, bet ryškiai matyti to meto sunkus darbo žmogaus gyvenimas, skurdas, vargas, didelis sergamumas ir mirtingumo procentas. Išskodami išėjus, tuo metu daugelis Lietuvos darbo žmonių emigravo į kitas šalis. 1923 metų surašymo duomenimis, gyventojų metinis prieauglis siekė 16—18 tūkstančių, o per metus vien tik į Ameriką emigravo 15 tūkstančių Lietuvos mažiausių, samdinių ir bedarbių. Trečdalis vyrų ir moterų kaip 10 metų amžiaus Lietuvos gyventojų buvo visiškai berašiai. Apie tamsią ir skurdžią lietuvių liaudies praeitį liudija ir tas faktas, kad 1923 metais Lietuvoje buvo 2840 bažnyčios tarnų, o medicinos darbuotojų,

įskaitant pagalbinį personalą, buvo tik 2.302 žmonės, mokytojų — 5.573 žmonės. Nė kiek negeresnė padėtis buvo ir buržuazinės santvarkos žlugimo išvakarėse. Pavyzdžiui, 1939 metų statistikos duomenimis, vienam tūkstančiui gyventojų buvo 1,4 aukštesniųjų mokyklų studento, 3,6 mokytojo, o 10 tūkstančių gyventojų — tik 7,2 gydytojo. Panašių faktų apie vargingą darbo žmonių gyvenimą buržuazinėje Lietuvoje galima pateikti labai daug.

Kitų broliškųjų respublikų padedama, Lietuvos TSR per trumpą pokarinį laikotarpį neatpažįstamai pasikeitė. Mūsų respublikos pramonė 1957 metais pagamino produkcijos 7 kartus daugiau, negu prieškariniais 1940 metais. Kiekvienais metais tvirtėja kolektyvinis žemės ūkis, kyla gyventojų gerbūvis, gerėja darbo žmonių sveikatos apsauga, kurios sargojoje dirba daugiau kaip 16 tūkstančių gydytojų bei vidurinio medicinos personalo. Švietimo srityje dirbujasi daugiau kaip 25 tūkstančiai aukščiau kvalifikuotų pedagogų.

Tarybų Lietuvos gyventojų surašyme betarpiškai dalyvaus apie 10 tūkstančių žmonių, kurie dirbs kaip skaičiuotojai, instruktoriai, surašymo skyrių vedėjai. Daugiau kaip 15 tūkstančių žmonių dalyvaus surašymo komisijų darbe. Mūsų visų uždavinys — pasiekti, kad surašymo metu neliktų nė vienas neįrašytas gyventojas. (ELTA).

Redaktorius Z. LAPINSKAS

Skubiai reikalingi darbininkai durpių džiovinimo darbams Juodupės ir Minkūnų durpynuose. Dirbantieji iš ryto į darbą nuvežami ir vakare parvežami.

Norintieji vykti į durpynus registruojasi durpynų kontoroje nuo 9 iki 18 val.

Administracija

Rokiškio rajono statybos-remonto kontorai reikalingi mūrininkai, staliai ir dailidės.

Atlyginimas pagal išdirbį. Kreiptis į administraciją — Rokiškis, Kęstučio g. Nr. 15 a.

Rokiškio statybos-remonto kontora

Rokiškio grūdų produktų priėmimo punktas telkia darbininkus darbams į Kazachstano grūdų produktų priėmimo punktus.

Dėl sąlygų išvykimui kreiptis į Rokiškio grūdų produktų priėmimo punktą Rokiškio geležinkelio stotyje.

Direktorius

SPORTAS

ROKIŠKIEČIAI JONIŠKYJE

Birželio mėn. 12—14 d. d. Joniškioje įvyko LTSR spartakiados kompleksinių rankinio varžybų Joniškio zonos finalinės varžybos, kuriose dalyvavo Biržų, Radviliškio, Rokiškio moterų ir Joniškio, Radviliškio, Rokiškio rajonų vyrų rinktinės.

Buvusioje stovyklos virtuvėje įrengtas muziejus. Čia matėme kankinimo įrankius, nužudytųjų žmonių liekanas, kaltinių dokumentus. Mums pasakojo, kaip 1945 m. balandžio 21 dieną įvyko šios stovyklos kaltinių sukilimas. 21 tūkstantis žmonių išsivadavo 3 valandomis anksčiau, negu atėjo amerikiečių kariuomenė. Tai, ką pasakojo gidas, buvo jo paties išpatyčiai. Buchenvalde jis kalėjo 7 metus (iki karo pabaigos). Sunkia širdimi palikome šią masinių žudynių vietą... Daugelio ašarų žiedų žvilgsniai žėrė prieš mūsų vaizdus.

PRIEŠ IŠVYKSTANT

Praėjusį trečiadienį Juodupės „Nemuno“ fabriko sportininkai, prieš išvykdam į lengvosios pramonės darbuotojų spartakiados zoniškas varžybas, Rokiškioje susiliko draugiškose varžybose su Rokiškio miesto jaunimo rinktine.

Tinklinį rokiškietėlių rezultatu 0:2 pralaimėjo. Krepšinyje sužaidę geriau, rezultatu 94:66 jie iškovojė pergalę prieš juodupiečius.

K. Bieliauskas

J. Jovaiša